

Kommuneplan 2011 – 2023

Forslag til planprogram

Oktober 2009

Innhold

1 Kommuneplanen for Ås skal rulleres	3
2 Forutsetninger og føringer	5
2.1 Gjeldende kommuneplan	5
2.2 Regionalt samarbeid	5
2.3 Regionale føringer og retningslinjer	6
2.4 Nasjonale føringer og retningslinjer	6
3 Målsetninger	6
4 Sentrale tema og problemstillinger i planarbeidet	7
5 Utredningsbehov	11
5.1 Forslag til arealbruksendringer	11
5.2 Forslag til utbyggingsstrategi	11
5.3 Befolkningsprognose	12
6 Planprosessen	12
6.1 Informasjon og medvirkning	12
6.2 Fremdrift	12
6.3 Organisering og politisk behandling	13

Vedlegg 1: Skjema Innspill til arealbruksendringer

Vedlegg 2: Skjema Risiko- og sårbarhetsanalyse

Vedlegg 3: Statlige og regionale føringer for kommuneplanlegging

Vedlegg 4: Samferdselsstrategi for Follo 2003 – 2015 - Kortversjon

Vedlegg 5: Follorådets regionale føringer knyttet til utbyggingsmønster, grønnstruktur og transportsystem, regionale mål og delmål

1 Kommuneplanen for Ås skal rulleres

Kommuneplanen er kommunens viktigste styringsdokument og legger tunge føringer på hvordan kommunen skal drive sin virksomhet. Minst en gang i løpet av hver valgperiode skal kommunestyret vurdere kommuneplanen samlet og om det er nødvendig å foreta endringer i den.

Nå starter prosessen med å rullere kommuneplanen for Ås kommune. Både samfunnsdelen med mål og strategier for samfunnsutviklingen og tjenesteutviklingen, og arealdelen med kart og bestemmelser skal rulleres. Som et ledd i oppstart av planarbeidet legger kommunen fram dette forslaget til planprogram.

Hva er et planprogram?

Forslag til planprogram er det første dokumentet i planarbeidet. Planprogrammet beskriver formålet med planen, hva som skal planlegges, hva som må nærmere utredes og hvordan planleggingen skal skje. Planprogrammet vil skape forutsigbarhet og gjøre det åpenbart hvordan ulike interesser kan og skal delta i planleggingen. Forslag til program skal vedtas politisk og sendes på høring. Etter høringen skal det endelige planprogrammet vedtas, og utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel tar til.

Planprogrammets innhold

Dette forslaget til planprogram er starten på rulling av gjeldende Kommuneplan 2007-2019 som Ås kommunestyre vedtok i juni 2007. Planprogrammet skal fastlegge hvilke deler og tema i den vedtatte kommuneplanen som skal drøftes og hvilke som skal ligge fast.

Planprogrammet gir en kort oversikt over hvilke forutsetninger og føringer som planprosessen skal ta hensyn til (kap 2). Gjennom ulike dokumenter fra statlige og regionale myndigheter gis det føringer og forventninger til kommunen. Særlig når det gjelder spørsmål knyttet til arealforvaltning og utbyggingsmønster, er det en tydelig forventning om at nasjonale og regionale interesser blir fulgt opp gjennom kommuneplanleggingen.

Planprogrammet beskriver hvilke tema det særlig skal legge vekt på i rulling. Mange av de temaene som er omtalt i gjeldende kommuneplanen er fortsatt aktuelle og de tar vi med oss når det endelige kommuneplandokumentet skal utformes. Etter at gjeldende kommuneplan ble vedtatt er det imidlertid kommet til noen nye utfordringer det er viktig å ha spesielt fokus på i arbeidet med rulling. Klimautfordringen vil være et viktig tema og kommunen har en sentral rolle, ikke minst som arealmyndighet i arbeidet med å tilrettelegge for redusert transportbehov. Et annet tema er etableringen av NVH og VI som vil gi kommunen nye muligheter og utfordringer. Veksten som forventes i antall eldre vil utfordre eldreomsorgen og dette må det fokuseres på i kommuneplanarbeidet. Disse og andre temaer omtales i kap 4. Enkelte av temaene krever egne utredninger. Forslag til hva som skal utredes er omtalt i kap 5. Kommunen ønsker innspill knyttet til valg av disse temaene, og hvordan disse bør arbeides med.

Endringer i arealbruken skal vurderes. Grepet er at hovedtyngden av boligutviklingen bør skje i tilknytning til Ås sentrum. Dette er i tråd med gjeldende kommuneplan og føringer gitt av statlige og regionale myndigheter som viser at boligveksten i hovedsak skal skje i tilknytning til kollektivbetjente tettsteder.

Grunneiere og andre har mulighet til å komme med forslag til arealbruksendringer. For at kommunen skal gjøre en så god vurdering som mulig av forslag til arealbruksendringer, skal skjemaene i vedlegg 1 *Innspill til arealbruksendringer* og vedlegg 2 *Risiko- og sårbarhetsanalyse* brukes for å beskrive konsekvensene av forslaget.

Innspill til planprogrammet, det være seg tema som bør ivaretas eller arealinnspill, kan meldes inn nå. Merknader og innspill sendes Ås kommune, plan- og utviklingsavdelingen **innen 15. desember 2009**.

Postadresse: Postboks 195, 1430 Ås

E-postadresse: postmottak@as.kommune.no

2 Forutsetninger og føringer

2.1 Gjeldende kommuneplan

Gjeldende kommuneplan 2007-2019 ble vedtatt av kommunestyret i juni 2007.

Kommuneplanens visjon lyder:

Ås kommune – miljø, mangfold og muligheter

For å virkeliggjøre visjonen er det satt fokus på fire områder:

- Samfunn som omfatter kommunen som samfunnsaktør og pådriver for utviklingen av lokalsamfunnet
- Brukere som omfatter kommunen som leverandør av velferdstjenester
- Medarbeidere som omfatter utviklingen av kommunens organisasjon og medarbeidere
- Økonomi som skal sikre økonomisk handlefrihet til å utvikle kommunen og sikre prioriterte tjenesteområder

For hvert av de fire områdene er det utarbeidet hovedmål og under hvert hovedmål er det listet opp 4 til 8 innsatsområder/temaer som kommunen må lykkes med for å nå hovedmålet.

Kommunen anser at den har en tidsmessig og god kommuneplan som på de fleste områder er hensiktsmessig som styringsverktøy. Det er meningen at hovedgrepene i gjeldende kommuneplan skal ligge fast. Innen enkelte områder er det likevel behov for mer tydelige føringer for å styrke kommunens forutsigbarhet.

2.2 Regionalt samarbeid

Innen regionen pågår det flere relevante samarbeidsprosjekter som det vil bli tatt hensyn til i planprosessen.

Samordnet kommuneplanlegging i Follo

Follokommunene har i flere år arbeidet med samordning av kommuneplanene, og kommunene er nå i stor grad i takt med tanke på tidspunkt for rullering. Kommunene i Follo er enige om at arealutvikling og utbyggingsmønster i Follo skal baseres på prinsippene om en bærekraftig utvikling, der et arealeffektivt utbyggingsmønster, bevaring av naturgrunnlaget og tilrettelegging for miljøvennlig transport står sentralt. Målet med å samordne kommuneplanleggingen er særlig at kommunenes arealplanlegging skal henge enda bedre sammen på tvers av kommunegrensene. I regi av Follorådet pågår det nå et arbeid for å finne frem til felles regionale føringer for kommuneplanrulleringene knyttet til følgende temaer:

- Utbyggingsmønster, herunder arealer til boliger og næring
- Grønne områder
- Transportsystemer

Det forventes at de regionale føringene blir lagt til grunn ved rulleringene av kommunenes egne kommuneplaner.

Strategisk næringsplan for Follo

Planen skal fremme en felles og fremtidsrettet næringspolitikk for Follo med ambisjoner om at veksten i næringslivet skal bygge på miljøvennlig nyskaping og høyt spesialisert kompetanse. I næringsplanen legges det spesielt vekt på samarbeid med Universitetet for miljø og biovitenskap og tilrettelegging for etablering av kompetansebedrifter i tilknytning til universitetet.

Pura

Pura er et interkommunalt prosjekt med et felles mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vassdragene i vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget. Prosjektet er en del av oppfølgingen av vannressursforskriften og EUs vannrammedirektiv.

2.3 Regionale føringer og retningslinjer

En rekke planarbeider foreligger eller er igangsatt som det må tas hensyn til i kommuneplanarbeidet:

- Akershus fylkesplan 2004-2009 (eventuell plan som erstatter denne)
- Fylkesdelplan for handlesvirksomhet, service og senterstruktur
- Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen
- Pålagt plansamarbeid: Regional strategi for ATP Oslo og Akershus

2.4 Nasjonale føringer og retningslinjer

Planarbeidet må ta hensyn til rikspolitiske bestemmelser og retningslinjer, samt relevant nasjonalt lovverk:

- Plan- og bygningsloven
- Rikspolitiske bestemmelser for kjøpesentre
- Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjømråder i Oslofjordregionen
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming (ikke endelig vedtatt)
- Stortingets og Regjeringens mål om å halvere nedbyggingen av dyrka mark innen 2010
- Jordloven og annet nasjonalt lovverk

3 Målsetninger

Følgende resultatmål er satt opp for arbeidet med kommuneplan (2011 – 2023):

- **Kommuneplanens samfunnsdel gir tydelige svar på hva slags samfunnsutvikling og tjenesteutvikling kommunestyret ønsker i kommunen**
Det er kommunestyret som bestemmer hvilke tema og problemstillinger kommuneplanen skal gi svar på.
- **Det er god sammenheng mellom kommuneplan og handlingsprogram/ økonomiplan, samt mellom kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel**

De mål og strategier som beskrives i kommuneplanens samfunnsdel skal legge klare føringer på innholdet i kommuneplanens arealdel og skal konkretiseres og prioriteres i handlingsprogram/økonomiplan.

- **Kommuneplanen er godt forankret politisk, administrativt og blant innbyggerne, men det er i arbeidet lagt hovedvekt på politikerinvolvering**
Ved forrige rullering ble det lagt stor vekt på innbyggerinvolvering, med bl a folkemøter i hver skolekrets og med informasjonsavis til alle husstander underveis i prosessen og etter at kommuneplanen var vedtatt. Ved denne rulleringen er ambisjonsnivået knyttet til innbyggerinvolvering noe redusert. Det er lagt opp til færre folkemøter, men det vil bli gjennomført en innbyggerundersøkelse og nettet vil bli aktivt benyttet som informasjonskanal. Hovedvekten i medvirkningsprosessen er lagt på politikerinvolvering. Det er lagt opp til en rekke møter med politikerne, hvor det på enkelte møter fattes vedtak og på andre møter kun er lagt opp til dialog.

4 Sentrale tema og problemstillinger i planarbeidet

Gjeldende kommuneplan er et viktig grunnlag i arbeidet med rullering av kommuneplanen. Mange av de temaene som er omtalt i denne planen vil fortsatt gjelde og tas med når endelige kommuneplan skal utformes. Etter at gjeldende kommuneplan ble vedtatt er det kommet til noen nye utfordringer som det er viktig å ha spesielt fokus på i arbeidet med rulleringen. Disse temaene er omtalt under.

Enkelte temaer krever egne utredninger, mens andre kun settes på dagsorden og diskuteres/vurderes på møter i prosjektgruppa, dialogmøter med politikerne og på folkemøter. Av ressursmessige og kapasitetsmessige årsaker er det viktig at temaer som krever egne utredninger begrenses.

Klimautfordringen

Det er nødvendig å styrke fokuset på klimautfordringen i kommuneplanen. Med de stadig økende utslippene av klimagasser og påfølgende klimaendringer er dette en utfordring som kommunene må ta sin del av ansvaret for å løse. Norge har gjennom Kyotoprotokollen forpliktet seg til å begrense utslippene av klimagasser og staten har forventninger til at kommunene tar en sentral rolle i dette arbeidet. Tiltak må gjøres på alle nivå, også lokalt i kommunene. Det viktigste virkemidlet kommunen har er plan- og bygningsloven og denne må brukes aktivt i arbeidet med å lokalisere boliger, arbeidsplasser og ulike tjenester nær kollektivknutepunkt slik at transportbehovet reduseres. Videre må kommunen aktivt jobbe med klimatilpasning, bl a i arealplanleggingen. Det er vedtatt en klima- og energiplan for Ås kommune. De mål og strategier som er beskrevet i planen skal revideres og være førende for innholdet i kommuneplanen.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Arealbruksstrategier

Det er forventet at befolkningstallet i Ås vil stige i årene som kommer. Fram mot 2020 viser prognoser fra Statistisk sentralbyrå at det vil bli nærmere 4200 flere innbyggere i Ås. Behovet for boliger øker og konsekvensene i forhold til teknisk og sosial infrastruktur må vurderes.

Framtidig utbygging skal i hht gjeldende kommuneplan skje på en måte som støtter opp under målsettingen om en bærekraftig samfunnsutvikling hvor det legges til rette for et utbyggingsmønster som reduserer arealforbruket og transportbehovet. Kommuneplanens målsetting er i tråd med både regionale og statlige føringer hvor det understrekes at boligveksten i hovedsak skal skje i tilknytning kollektivbetjente tettsteder. Dette er også i tråd med nasjonale føringer knyttet til norsk klimapolitikk. Ved å lokalisere boliger, arbeidsplasser og ulike tjenester nær kollektivknutepunkt reduseres transportbehovet og dermed klimautslippene.

For Ås betyr dette at hovedtyngden av boligutviklingen skal skje i Ås sentrum i tilknytning til jernbane og buss. En slik boligutvikling er også viktig for å lykkes med sentrumsutviklingen. Legges det til rette for en like sterk boligvekst over hele kommunen, reduseres muligheten for å lykkes med en utvikling av Ås sentrum som gjør stedet attraktivt og konkurransedyktig. Etableringen av NVH og VI gir kommunen en unik mulighet til å styrke sentrum. Kommunen vil derfor ved denne rulleringen spesielt fokusere på stedsutvikling knyttet til Campus Ås og Ås sentrum, men vil også gi føringer for utvikling i øvrige deler av kommunen.

Det er gitt statlige føringer og retningslinjer knyttet til å styrke jordvernet og redusere nedbyggingen av dyrka mark. Det er derfor viktig å avveie forholdet mellom jordvern og en sentrumsnær utvikling. Ut i fra dette, og spesielt som følge av etablering av NVH og VI i 2018 er det behov for å vurdere og fastsette langsiktige byggegrenser mellom sentrumsutvikling og jordbruksarealer. I tillegg vil en kanalisering av veksten til Ås sentrum ytterligere utfordre trafikkavviklingen i sentrum. Dette vil også være et viktig tema for utredning og drøfting.

I gjeldende kommuneplan er det lagt til grunn en befolkningsvekst på 2% i gjennomsnitt pr år i planperioden 2007 – 2019. I planen er det disponert et framtidig boligareal som størrelsesmessig samsvarer med denne befolkningsvekst. For å trygge styringen med arealbruken er det viktig å holde fast ved dette. Det innebærer at planen ikke legger ut mer areal enn det som er nødvendig for å møte forventet vekst i planperioden. Befolkningsveksten på 2% anbefales også videreført i neste planperiode 2011 – 2023. I gjeldende kommuneplan er det disponert arealer til boligformål som ennå ikke er bebygd på ca 1500 boliger. Det betyr at kommunen har behov for nye boligarealer tilsvarende ca 650 boliger. Det er derfor et begrenset behov for å legge ut nye boligarealer i kommuneplanperioden. I forbindelse med utarbeidelsen av boligprogrammet og konsekvensvurderingene av innspill til boligområder er det nødvendig å vurdere kommunens egne boligsosiale behov.

Temaet arealbruksstrategier forutsetter egen utredning knyttet til miljøkonsekvenser av en arealbruksstrategi hvor hovedtyngden av boligveksten skjer i tilknytning til Ås sentrum. Det er også nødvendig å konsekvensutrede de enkelte innspillene til arealbruksendringer.

Etableringen av NVH og VI

Etableringen av NVH og VI gir kommunen nye muligheter og utfordringer, både for kommunen som lokalsamfunn og tjenesteleverandør. Ås kommune skal bidra til at NVH og VI får en attraktiv lokalisering til beste for disse institusjonene, UMB og lokalsamfunnet. Med nærmere 800 nye studenter og 720 nye arbeidsplasser vil etableringen sette sitt preg på Ås samfunnet og utfordre kommunen som tjenesteleverandør.

Statsbygg jobber med to lokaliseringalternativer for NVH og VI, hvorav ett ligger inne på Campus. Dette alternativet er i tråd med gjeldende arealdel av kommuneplan. Det andre alternativet ligger i et landbruks-, natur- og friluftsområde området og vil kreve en konsekvensutredning. Hvordan etableringen vil utfordre kommunens tjenestetilbud forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Utvikling av sentrale tjenesteområder

Helse og omsorg

Det blir en kraftig økning i antall eldre i planperioden og det er nødvendig å vurdere forhold knyttet til kapasitet og kvalitet når det gjelder pleie og omsorg. Regjeringen la i juni frem en ny kommunehelsereform (samhandlingsreformen) som i korthet går ut på at mer av pasientbehandlingen skal skje lokalt i kommunene og forebyggende arbeid skal prioriteres. Reformen vil sette sitt tydelige preg på kommunehelsetjenesten i åra framover.

Barn og unge

Regjeringen har gjennom flere stortingsmeldinger satt fokus på kvalitet i utdanningssystemet. Det er nødvendig å vurdere hvordan kommunen skal opprettholde og videreutvikle kvaliteten knyttet til skole- og barnehagetilbudet. Kommunen har en skolestruktur med flere relativt små skoler. Dette er med på å bidra til at kostnadene per elev er større i Ås kommune enn i andre kommuner.

Leksehjelp, gratis kjernetid for SFO i skoletiden, økt fysisk aktivitet og arbeidet med å få kulturskolen sterkere inn i SFO kan tyde på at det gradvis går mot en heldagsskole hvor også fritidsaktiviteter legges inne i skoledagen. I tillegg til å se på kvaliteten i utdanningssystemet og skolestrukturen er det nødvendig å vurdere hvordan skolene i Ås skal møte utviklingen mot en heldagsskole.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Kommunens rolle som arbeidsgiver

Norske kommuner vil i årene framover stå overfor store utfordringer med å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft og arbeidstakere med rett kompetanse. Kommunen må derfor ha en langsiktig strategi for å beholde og rekruttere arbeidskraft.

For å fremme god helse og redusert sykefravær blant ansatte ønsker kommunen å fokusere på helse som et strategisk satsingsområde. Ressurser som i dag brukes inn mot rehabilitering i sykefraværsoppfølgingen må derfor i større grad flyttes mot forebygging og friskvernsarbeid.

Omstilling i offentlig sektor har ført til større krav til effektivitet og at ansatte må løse flere og større oppgaver innenfor de samme rammer. Endringer, forventninger og krav forutsetter fleksibilitet i organisasjonen og evne til å utnytte organisasjonens kompetanse.

Kommunen vil i de nærmeste årene stå ovenfor økte forventninger fra befolkningen i forhold til hvilke tjenester kommunen skal tilby og til hvilke kvalitet. For å møte dette er det behov for å styrke dialogen med innbyggerne.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

IKT

Informasjons- og kommunikasjonsteknologien griper inn i alle sektorer og samfunnsområder og er en av de sterkeste drivkreftene i samfunnsutviklingen. Det er store forventninger til hva kommunen kan levere av digitale tjenester og dette må følges opp i kommuneplanen.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Regionalt samarbeid

Ås kommune ønsker å være en pådriver for å videreutvikle samarbeidet mellom follokommunene. Viktige samarbeidsområder er:

- Areal og samferdsel
- Næringsutvikling
- Klima
- Helse og eldreomsorg
- Elever med spesielle behov

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Samarbeid mellom kommunen, UMB og NVH

Utfordringer som møter Ås som lokalsamfunn og UMB/NVH som universitet, kaller på behovet for samarbeid. UMB og Ås har et etablert samarbeid innefor en rekke områder. Det er imidlertid behov for å styrke og videreutvikle dette samarbeidet. Samarbeidsområder som det vil være aktuelt å utvikle videre er bl a næringsutvikling, kulturliv, samferdsel, teknisk service og infrastruktur og sentrumsutvikling.

Tema ble utredet i forbindelse med arbeidet med en kommunedelplan for UMB. Det forutsettes at det ikke er behov for ytterligere utredning.

Næringsutvikling

Det er behov for å få en mer helhetlig næringslivspolitik i kommunen som gir næringslivet forutsigbare rammebetingelser. Spørsmål som bør belyses er bl. a. knyttet til kommunens spesielle fortrinn og forutsetninger i næringsutviklingen, hvilken næringsstruktur kommunen skal ha, hvilke rolle kommunen skal ha i næringslivsarbeidet og hvilke behov det er for nye næringsarealer. Ås kommune har et av landets fremste turistmål Tusenfryd og er vertskommune for UMB. Disse to institusjonene står sentralt i næringsutviklingsarbeidet i hele

Follo-regionen. Det er derfor viktig å avklare hvilke rolle kommunen skal spille i dette utviklingsarbeidet.

Tema burde fått en egen utredning, men av kapasitetsmessige årsaker blir tema kun vurdert og satt på dagsorden på møter i prosjektgruppa, dialogmøter med politikerne og på folkemøter. I tillegg vil det være nødvendig å trekke næringslivet inn i disse vurderingene.

Folkehelse

Hensynet til folkehelsen skal ligge til grunn for alt arbeid kommunen gjør. Spesielt vil det bli fokusert på å utvikle gode, trivelige og trygge bo- og oppvekstmiljø for alle, psykisk helse, samt legge til rette for at alle har muligheten til fysisk aktivitet i natur og i sitt bomiljø.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

Frivillighetspolitikk

Det er i dag et økende gap mellom kravet til kommunale tjenester og det ansvar, ressurser og muligheter kommunen har til å levere disse. Befolkningsvekst og demografisk utvikling vil ytterligere bidra til å øke dette gapet. Ås kommune må vurdere å styrke samarbeidet med frivillig sektor fordi frivillig innsats er et viktig supplement til de kommunale tjenestene og kan bidra til at brukerne av kommunens tjenester totalt sett kan få et bedre tilbud.

Temaet forutsettes å ikke kreve egen utredning.

5 Utredningsbehov

Enkelte av de temaene som er beskrevet i kapittel 4 krever egne utredninger. Dette kapitlet gir en oversikt over hvilke utredninger det er behov for å gjennomføre som følge av ovenstående.

5.1 Forslag til arealbruksendringer

Ved utforming av ny arealdel til kommuneplanen, skal planens virkninger for miljø og samfunn utredes. Alle nye forslag til arealbruksendringer må konsekvensutredes før de vedtas tatt inn i kommuneplanens arealdel. Ny plan- og bygningslov § 4-2 med "Forskrift om konsekvensutredninger", setter krav til innhold i konsekvensutredninger i tilknytning til framtidig arealbruk.

5.2 Forslag til utbyggingsstrategi

I henhold til gjeldende kommuneplan og statlige og regionale føringer bør boligveksten i hovedsak skje i tilknytning til kollektivbetjente tettsteder. For Ås betyr dette at hovedtyngden av boligutviklingen bør skje i tilknytning til Ås sentrum. Dette vil på sikt medføre utfordringer i forhold til bl a jordvernet og langsiktige byggegrenser mellom sentrumsutvikling og jordbruksarealer må utredes. En utredning knyttet til miljømessige, og spesielt klimamessige konsekvenser av en slik utbyggingsstrategi bør inneholde en vurdering i forhold til:

- Jordvern
- Trafikkavvikling i sentrum

- Kollektivtilbudet fra boligområder og campus Ås til sentrum
- Miljømessige konsekvensene av å velge alternative utbyggingsstrategier

5.3 Befolkningsprognose

Det vil bli utarbeidet nye befolkningsprognoser som strekker seg frem mot 2023. Kommunen vil benytte analyseverktøyet KOMPAS i dette arbeidet.

6 Planprosessen

6.1 Informasjon og medvirkning

Et planprogram er en "plan for planen". Forslaget til planprogram er nå lagt ut på høring. Med bakgrunn i de innspill som kommer i løpet av høringsperioden, vedtar kommunestyret et endelig planprogram. Senere vil forslaget til ny kommuneplan legges ut på høring og offentlig ettersyn. Informasjon og medvirkning vil i hovedsak skje i forbindelse med disse to høringsperiodene. I tillegg gjennomfører kommunen en innbyggerundersøkelse hvor et tilfeldig utvalg av husstander blir spurt om hvor fornøyde de er med kommunens tjenester, kommunen som bosted og tilliten til lokaldemokratiet. Resultatet vil være et viktig grunnlag i arbeidet med kommuneplanen.

Ved de offentlige høringene vil det bli informert slik:

- Utlegging til offentlig ettersyn og høring annonseres i pressen
- Papirutgave legges fram i bibliotekene og på servicekontoret
- Papirutgave sendes organisasjoner og offentlige myndigheter
- Elektronisk utgave legges ut på kommunens hjemmeside

For at kommunen skal gjøre en så god vurdering som mulig av forslag til arealbruksendringer, skal skjemaene i vedlegg 1 *Innspill til arealbruksendringer* og vedlegg 2 *Risiko- og sårbarhetsanalyse* brukes for å beskrive konsekvensene av forslaget.

Under høringene av planprogrammet og kommuneplanen vil det bli arrangert folkemøter i Ås og Nordby. I etterkant av høringene blir innspill og merknader sammenfattet og behandlet politisk.

6.2 Fremdrift

I kommuneplanprosessen legges det opp til følgende fremdrift:

- Oppstart av planarbeid varsles, og forslag til planprogram legges ut til høring november 2009
- Åpent møte i Ås og Nordby november 2009
- Planprogram vedtas av kommunestyret i februar 2010
- Arealinnspillene konsekvensutredes mars 2010
- Høringsutkast til ny kommuneplan legges ut til høring oktober 2010
- Åpent møte i Ås og Nordby oktober 2010
- Kommuneplanen vedtas april 2011

6.3 Organisering og politisk behandling

Arbeidet med kommuneplanen er prosjektbasert med følgende organisering:

- Formannskapet er kommuneplanutvalg og politisk styringsgruppe for planarbeidet.
- Prosjektgruppa består av plan- og utviklingssjef som prosjektleder, varaordfører, lederne for hovedutvalgene og etatssjefene i kommunen
- Referansegrupper

Skjema: Innspill til arealbruksendring

Rullering av Ås kommuneplan (2011 – 2023)/Forslag til planprogram

Forslagstiller			
Adresse			
e-post			
Telefon:		Mobiltelefon:	
Sted/dato:			

Krav til forslag	Veiledning	Fra forslagsstiller
1) Kartfesting av forslaget		
2) Beskrivelse av forslaget		
3) Begrunnelse for forslaget		
4) Beskrivelse av gjeldende kommuneplanstatus, evt. reguleringsplanstatus	Se gjeldende kommuneplan	
5) Drøfting av hvordan forslaget forholder seg til:		
5a) Gjeldende kommuneplan/ kommunens føringer gitt i dette planprogrammet	Se gjeldende kommuneplan	
5b) Relevante statlige og regionale føringer og retningslinjer	Se vedlegg 3 og 4	
5c) Regionale mål knyttet til utbyggingsmønster, grønne områder og transportsystem	Se vedlegg 5	
5d) Konsekvenser i forhold til:		
▪ Kulturminner		
▪ Jord og skog		
▪ Biologisk mangfold		
▪ Friluftsliv		
▪ Støy		
▪ Trafikksikkerhet		
▪ Vei (avkjørsler, eks veinett)		
▪ Vann og avløp		

Krav til forslag	Veiledning	Fra forslagsstiller
▪ ROS-analyse	Vedlegg 2	
6) En identifisering av problemer knyttet til forslaget.		
7) En beskrivelse av hvordan problemene knyttet til forslaget kan løses		

RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE		
Forslagsstiller		
TEMA	Aktuelle spørsmål	Fra forslagsstiller
Naturbasert sårbarhet	Er det i planområdet fare mht.:	
	• ras/skred – stein, jord, leire, snø	
	• flom	
	• radon/stråling	
	Er planområdet:	
	• vindutsatt?	
	• nedbørsutsatt (flom, overvann, snø over tid)?	
	• tørkeutsatt (husdyr, jordbruk)?	
Virksomhetsbasert sårbarhet	• utsatt iff. endret lokalklima (fjerning av vegetasjonssoner, plassering av bygninger som gir ugunstig vindforhold)?	
	Er det i planområdet fare mht.:	
	• industrianlegg - brann/eksplosjon?	
	• virksomheter hvor kjemikalieutslipp og andre forurensninger kan forekomme?	
	• lagringsplasser (industrianlegg, havner, bensinstasjoner) hvor farlige stoffer lagres?	
	• elektromagnetisk felt fra kraftledninger (helsefare)?	
	• trafikkulykker?	
	• vann/ledningsbrudd?	
	• elektrisitet/ledningsbrudd (elektrisitetsforsyningsområde)?	
	• fly/helikopterulykke?	
	• forurenset grunn og sjøsedimenter i forbindelse med planlagt endret bruk av tidligere industritomter?	
Infrastruktur	• transport av farlig gods (spesielle traséer)?	
	Medfører planforslaget risiko i forbindelse med:	
	• veitrafikk/transportnett?	
	• jernbane?	

Statlige og regionale føringer for kommuneplanlegging

Kommunens mål og virksomhet synliggjøres gjennom planer og budsjetter. Planer og budsjetter må forholde seg til en rekke lover, hvorav kommunelov bl.a. regulerer kommunens virksomhet, organisasjon og økonomistyring og plan- og bygningslov bl a regulerer krav til planprosess. I tillegg finnes en rekke særlover for eksempel innenfor alle de områder der kommunen har ansvar for tjenesteyting og forvaltning. Gjennom ulike dokumenter fra Storting og Regjering tilkjennegir staten sine synspunkter som kommunen må følge opp. Denne oppfølgingen skal synliggjøres i kommuneplanen.

Særskilt om arealpolitikken – statlige retningslinjer

Staten har laget rikspolitiske retningslinjer som utdyper og konkretiserer den nasjonale arealpolitikken. Retningslinjene er politiske signaler som kommunene skal bygge videre på i sin planlegging og saksbehandling. Særlig aktuelle retningslinjer:

- **Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging:**
Det er en nær sammenheng mellom bruk av arealer og omfanget av transportbehov. Retningslinjene legger til rette for høy utnyttelse av arealer i sentrum og tettsteder slik at transportarbeidet kan minimaliseres.
- **Rikspolitiske retningslinjer for kyst- og sjøområdene ved Oslofjorden:**
Oslofjorden er i en særstilling blant norske fjorder ikke minst p.g.a. befolkningstettheten i området. Retningslinjene angir hvordan verdier i området skal ivaretas og sikres.
- **Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planlegging:**
Ved planlegging skal det spesielt legges til rette for å sikre barn gode oppvekstvilkår. Retningslinjene gir en rekke føringer for hvordan dette skal skje.
- **Rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre:**
Formålet er å styrke eksisterende by- og tettstedssentre og bidra til effektiv arealbruk og miljøvennlige transportvalg, dvs. unngå en utvikling som fører til byspredning, bilavhengighet og dårligere tilgjengelighet for dem som ikke disponerer bil. Det langsiktige målet er å oppnå en mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling og begrense klimagassutslippene.
- **Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming**
Retningslinjene skal legges til grunn for all planlegging etter plan- og bygningsloven og innebærer at kommunene skal legge til rette slik at alle får anledning til å delta i kommunale planprosesser og legge til grunn universell utforming i fysisk planlegging.
- **Stortingets og Regjeringens mål om å halvere nedbyggingen av dyrka mark innen 2010**
Dette målet er fulgt opp av fylkesmannen i Oslo og Akershus i strategidokumentet "Regionale strategier for vern av jordressurser og kulturlandskap": Arealbruk og transportsystemer i Akershus må utformes slik at hensynet til framtidige generasjoners behov for jordressurser til matproduksjon ivaretas. Videre må arealenes kulturlandskapsverdier og betydning for biologisk mangfold sikres. Omdisponeringstakten for verdifulle jordressurser og kulturlandskap i Akershus bør halveres innen 2010.

Særskilt om arealpolitikken – fylkeskommunale planer og retningslinjer

- **Akershus fylkesplan 2004-2007 (2003):**
Fokus i fylkesplanen er på arealbruk og transport, kompetanse og verdiskaping samt folkehelse. Videreutvikling av et utbyggingsmønster konsentrert om knutepunkter og tettsteder, jernbane som hovedstamme i persontransporten.
- **Fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur (2001):**
Fylkesdelplanen gir retningslinjer for lokalisering av kjøpesentre. Gjennom Rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre har fylkesdelplanen fått juridisk virkning.
- **Rapport om samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen**
Ved å utvikle kjerner og knutepunkt på ulike geografiske nivåer, kan Osloregionen styrke sin konkurransevne og bærekraft. Veksten i befolkning og reiseaktivitet i Osloregionen er sterk. Det må derfor utvikles et samordnet areal- og transportsystem der innbyggerne bor tettere og reiser mer kollektivt enn i dag. En slik utvikling vil være et viktig bidrag i en mer bærekraftig retning.
- **Pålagt plansamarbeid: Regional strategi for ATP Oslo og Akershus**
Utgangspunktet for dette samarbeidet er et påtrengt samordningsbehov knyttet til areal- og transportutvikling i Oslo og Akershus. Det skal utarbeides en planstrategi som skal redgjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter i lys av nasjonale og regionale mål, og ta stilling til spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging.

For fylkeskommunale planer, se adresse: <http://www.akershus-f.kommune.no/>

For rapport om samordnet areal- og transportstrategi for osloregionen, se adresse:
<http://www.osloregionen.no/Pages/Planning/samferdsel.phtml>

Samferdselsstrategi for Follo 2003 – 2015 - Kortversjon
(Vedtatt i alle kommunestyrene i Follo i 2003)

”Samferdselsstrategi for Follo 2003 – 2015” definerer hva som er samferdselstiltak av regional betydning, prioriterer de viktigste blant disse og angir strategier for å få dem gjennomført. Dokumentet er en del av Follorådets satsing innen samordnet areal- og transportutvikling, og er et grunnlag både for mer strategisk påvirkning utad og mer målrettet samarbeid innad i Follo for en bærekraftig samfunnsutvikling.

Med utgangspunkt i en beskrivelse av transportutfordringene i hovedstadsområdet og et sett med kriterier for hva som kan defineres som regionale samferdselstiltak i Follo, angir

”Samferdselsstrategi for Follo 2003 - 2015” følgende tiltak som de høyest prioriterte:

- a) nytt dobbelt jernbanespor Oslo-Ski
- b) samferdselsinvesteringer i jernbanetettstedene
- c) riksvei 152 – Folloregionens stamvei
- d) bedre og mer samordnet bussnett i regionen
- e) regionalt sykkelveisystem

De prioriterte samferdselstiltakene er hver for seg viktige for regionen. I tillegg underbygger tiltakene hverandre positivt.

Follorådets regionale føringer knyttet til utbyggingsmønster, grønnstruktur og transportsystem - regionale mål og delmål.

UTBYGGINGSMØNSTER

Lokalisering av boliger

Regionalt mål

Follo skal legge til rette for en boligbygging som kan ta imot en vekst på 30.000 nye innbyggere til 2025 og med en reserve for ytterligere 10.000.

Delmål

- A. Folloregionens bosettingsmønster og befolkningsvekst skal skje i tilknytning til kollektivbetjente tettsteder.
- B. Cirka 75 % av befolkningsveksten skal lokaliseres til kollektivbetjente tettsteder, fortrinnsvis de med jernbanetilknytning.
- C. Omfanget av boligbygging utenom tettstedene skal ikke overstige 5 % av den totale boligbyggingen i Follo.
- D. Arealutnyttelsen i tettstedene i Follo skal økes primært gjennom fortetting og transformasjon. Det skal fortettes med kvalitet i tettstedene i forhold til folkehelse og miljø. Det skal fortettes med bymessig bebyggelse rundt jernbanestasjonene og søkes skapt attraktive steder med helhetlige løsninger for boliger og arbeidsplasser.

Lokalisering av næringsvirksomhet, handel og service

Regionalt mål

Folloregionen skal bidra til en konkurransedyktig og bærekraftig utvikling av Osloregionen og til utvikling av et variert tilbud av arbeidsplasser i Follo.

Det skal legges til rette for en flerkjernet utvikling ved en næringsutvikling knyttet til de viktigste transportaksene for jernbane og veg.

Delmål

- A. Arealer for næringsutvikling og offentlig virksomhet skal lokaliseres i tettsteder eller andre transport- og kollektivknutepunkter. Dette ivaretas blant annet ved at:
  - Større bedrifter innen forretningsmessig tjenesteyting (kunnskapsintensive) søkes i hovedsak lokalisert til de jernbanebetjente tettstedene.

- Godstransportintensive bedrifter (engrosvirksomhet, transportvirksomhet) lokaliseres langs E18, E6 og Rv.23, og fortrinnsvis nær en mulig fremtidig jernbaneterminal ved Deli skog.
- B. Follokommunene må samarbeide om overordnede føringer for handel, service og sentrumsutvikling.
- C. For å begrense transportarbeid bør antall lokaliteter for handel med plasskrevende varer i regionen begrenses. Plasskrevende varehandel bør lokaliseres i randsonen til eksisterende sentre dersom det er god biltilgjengelighet, god trafikksikkerhet og tilstrekkelig kapasitet på vegnettet.

Grønnstruktur

Regionalt mål

Folloregionens sammenhengende grønnstruktur skal sikres som grunnlag for rekreasjon og livskvalitet. Produksjonsgrunnlaget og det biologisk mangfoldet i regionen skal bevares.

Delmål

- A. "Follomarka" som et delvis sammenhengende regionalt natur- og friluftsområde skal defineres mtp hva den omfatter, hvilke kvaliteter som er viktig å ta hensyn til og hvordan den kan forvaltes.
- B. Strandsonen skal bevares slik at:
- sårbare områder sikres mot nedbygging, oppsplitting og fragmentering.
  - tilgjengeligheten for allmennheten i og til kystsonen bedres
  - kystlandskapet langs Oslofjorden bevares med et helhetlig preg
- C. Sammenhengende grøntbelter øst-vest fra Indre Østfold gjennom Vestby, Ski og Ås til Frogn skal i det vesentlige opprettholdes. Eksisterende brudd pga. infrastruktur og bebyggelse skal ikke forsterkes, men søkes avbøtet.
- D. Likeledes søkes det opprettholdt/utviklet grønne ferdselskorridorer mellom de større grønne områdene; Follomarka, friluftsområdene langs Oslofjorden og Marka.
- E. Grønnstruktur skal også brukes aktivt som virkemiddel for å sikre en arealeffektiv byutvikling og bidra til å skape hensiktsmessige skiller mellom nabobyer/-tettsteder, samt med klare, langsiktige grenser mellom tettstedsutvikling og jordbruksarealer.
- F. Biologisk mangfold bevares.

Transport

Regionalt mål

Transportsystemet i Follo skal bidra til at kollektivtrafikken kan ta hovedtyngden av veksten i trafikken.

Videre skal transportsystemet bidra til å styrke konkurransekraften for hele Osloregionen dels gjennom regionforstørring og dels ved å understøtte en flerkjernet utvikling.

Dette må gjøres gjennom utvikling av skinnegående kollektivmidler, vegsystem med tilstrekkelig kapasitet og god bussframkommelighet, og god båtforbindelse til Nesodden.

Delmål

A. Prioriterte tiltak i "Samferdselsstrategi for Follo 2003-2015 gjennomføres:

- Nytt dobbelspor Oslo – Ski utbygget innen 2019. Spørsmålet om Kolbotn stasjon skal knyttes til dobbeltsporet må avklares ut fra økonomiske og jernbanetekniske forhold, samt ut fra hvilken regional rolle Kolbotn skal ha Osloregionen.
- Samferdselsinvesteringer i jernbanetettstedene.
- Riksvei 152 – Folloregionens stamvei gjennom Frogn Ås, Ski og Oppegård må utbedres ihht. gjeldende kommuneplaner av hensyn til framkommelighet, trafiksikkerhet og lokalmiljø.
- Bedre og mer samordnet bussnett i regionen. Bussforbindelsen på tvers av Follo må styrkes, spesielt til Ski som regionsenter. Busstilbudet fra Enebakk til Lillestrøm og Oslo må også forbedres og buss som supplement til tog må utvikles. Det må spesielt utvikles en busslinje langs E6 og E18 med ekspressavganger for å betjene Frogn, Nesodden og den nordre del av Ås kommune. Kollektivforbindelsen til Oslo nord er også viktig.
- Regionalt sykkelvegnett, inklusive sykkelparkering ved knutepunkt og viktige stoppesteder på kollektivnettet, utvikles i tråd med regional sykkelstrategi.

B. I tillegg og på kort sikt må reisetid, frekvens og punktlighet på eksisterende jernbane forbedres. Spesielt må UMB og Ås gis et vesentlig bedre togtilbud.

C. Innfartsparkering ved jernbanestasjoner, knutepunkt og viktige stoppesteder på det regionale bussnettet må bygges og driftes. Parkeringsbestemmelser (tilbud i form av antall og pris på offentlig grunn samt normer for private bygg) for tettsteder med god kollektivdekning må støtte opp under kollektivtilbudet.

D. Båtforbindelse til Nesodden må opprettholdes og styrkes. Båtforbindelsen mellom Oslo og Frogn/Vestby bør vurderes styrket.

Dialogmøte om kommuneplanen 23.09.2009

Ordfører,

Jeg vil benytte dette innlegget til å løfte fram hva KrF mener det bør fokuseres på i utarbeidelsen av den nye kommuneplanen for Ås.

Den største utfordringen vi står overfor, ikke bare her i Ås men også nasjonalt og globalt er de stadig økende utslippene av klimagasser og påfølgende klimaendringer som vi politikere har store muligheter til å påvirke dersom vi viser vilje og mot til å ta de riktige valgene og lede samfunnsutviklingen i riktig retning. Klima- og energiplanen som vi skal vedta senere i kveld er et viktig bidrag for å redusere klimautslippene her i Ås, og vi mener at de tiltakene og målene for samfunnsutviklingen som konkretiseres der må legges til grunn og være førende for arbeidet med kommuneplanen. Det går fram av statistikken at tre fjerdedeler av klimagassutslippene i Ås er knyttet til biltrafikk, og at denne har økt kraftig i løpet av de siste 10-15 årene. Det er ikke bare gjennomgangstrafikken på E6 og E18 som har økt, men også lokaltrafikken. Konkrete tiltak som bedre tilrettelegging for bruk av sykkel og videreutvikling av kollektivtransporten er viktige og nødvendige, men det mest fornuftige vi kan gjøre er å planlegge for redusert transportbehov gjennom god arealplanlegging.

Det leder meg over på neste tema som er utviklingen av Ås sentrum og det nye universitetet på Campus Ås. Flyttingen av NVH og VI gir oss store muligheter til å utvikle kommunesenteret til et levende tettsted. Flyttingen medfører mange nye arbeidsplasser og behov for flere boliger. Ved å fortsette en forsiktig fortetting av de sentrumsnære boligområdene og legge nye boligområder i gang og sykkelavstand fra Ås sentrum og Campus Ås kan vi planlegge for redusert transportbehov. Befolkningsveksten vil samtidig gi et bedre kundegrunnlag for handelsnæringen i Ås sentrum og gi større muligheter for å videreutvikle det lokale kulturlivet. Hva gjør vi så med jordbruksområdene mellom Ås sentrum og Campus Ås? Jordbrukslandskapet er viktig for vår identitet som en landkommune, og bør etter KrFs mening forvaltes med omhu. En annen viktig identitetsfaktor er Ås som universitetsby. Vi har den flotteste universitetsparken i landet, og det burde vi i mye større grad dra veksler på også i utviklingen av Ås sentrum. Når man står av toget på Ås stasjon eller svinger av fra E6 på Korsegården eller E18 på Holstad bør man møtes med et synsinntrykk i form av beplantning og skilting som klart og tydelig formidler at man nå befinner seg i Ås og ikke et hvilket som helst annen kommune på Østlandet. Vi ser også for oss at man på sikt må integrere utearealene i Ås sentrum og UMB parken som en gjennomgående grønn lunge. Å bruke den delen av Søråsjordet som ligger nærmest Rv 152 til parkanlegg kan derfor være aktuelt, men arealet er alt for høyverdig til å brukes som parkeringsplass!

KrF mener at den nye kommuneplanen bør fokusere sterkere på samarbeid med UMB og det øvrige fagmiljøet på Campus Ås. Dette fagmiljøet sitter på en kompetanse som vi i mye større grad kan dra nytte av til å videreutvikle lokalsamfunnet i Ås. Her er det ikke nok med fagre ord, men en klar og tydelig vilje fra administrasjon og politikere til å arbeide aktivt for at samarbeidet skal lykkes.

Utbyggingen av fjernvarmeanlegget er godt eksempel på hva vi kan få til gjennom samarbeid, men vi kan samarbeide mange flere områder.

Klimautfordringene krever at noen går foran og prøver ut ny teknologi. Dette har vi en unik mulighet til her i Ås med den kompetansen som finnes i fagmiljøet. Hvem andre er bedre rustet til å gå foran som et godt eksempel her enn nettopp Ås med det grønne universitetet bare noen få hundre meter fra rådhuset?

Næringsutvikling er et annet viktig samarbeidsområde. Det er lite privat næringsliv i kommunen, og Ås har lenge ligget på bunn i Follo når det gjelder etablering av nye bedrifter. Med fagmiljøet på Campus Ås og all den spennende forskningen som foregår der burde det ligge godt til rette for etablering av mange kunnskaps- og teknologibaserte bedrifter her i kommunen. Diskusjonsnotatet til dette møtet henviser til strategisk næringsplan for Follo, og at denne skal ligge til grunn for planleggingen i Ås kommune. Det er mye bra i denne planen, men vi trenger også en dypere analyse av hva vi vil med næringsutviklingen her i Ås. Uten klare mål for hvilke typer bedrifter vi ønsker etablert her i kommunen, og en grundig vurdering av hensiktsmessige virkemidler så blir det litt meningsløst å hoppe rett over på tiltak og arealdisponering. Vi hadde håpet at arbeidet med en egen næringsplan for kommunen skulle gi viktige premisser for kommuneplanrulleringen. Nå er dette løpet kjørt, men vi ber innstendig om at det blir satt av tid og ressurser i forbindelse med kommuneplanarbeidet til å arbeide konkret med strategier for næringsutvikling i kommunen. Dette må gjerne skje i form av et politisk ad hoc utvalg som kan arbeide parallelt med kommuneplangruppa og gi innspill til denne.

...

I likhet med resten av landet så har den materielle velstanden økt betydelig også blant innbyggerne her i Ås. Et viktig spørsmål vi må stille oss er om vi har fått det bedre av den grunn. Her i kommunen som ellers er det mange som sliter selv om flertallet har fått det bedre materielt sett. Vi ser det i form av mange eldre som lever i ensomhet, unge mennesker som sliter med rusmisbruk og barn som har konsentrasjonsvansker på skolen fordi de ikke har det så greit hjemme. Dette er tema som etter KrFs mening også hører hjemme i kommuneplanen. Vi har som lokalpolitikere et stort ansvar for å legge til rette for en utvikling av lokalsamfunnet her i Ås som gjør kommunen til et bedre sted å leve for alle innbyggerne. Folkehelse er nevnt som et tema i diskusjonsnotatet, og det påpekes at: "Fysisk aktivitet er den viktigste helsefremmende faktoren vi kjenner". At fysisk aktivitet er en viktig individuell faktor skal ikke stikkes under en stol, men vi vil fra KrFs side framheve at utvikling av gode

lokalsamfunn er vel så viktig. Gjennom at folk får mulighet til å delta sosialt, og bli sett og verdsatt av andre betyr enormt også for helsen.

Når det gjelder barn og unge så er det ikke tvil om at ulike sosiale forutsetninger også gjenspeiler seg på skolen. Skolen må derfor fokusere på målretta tiltak for fange opp elever med spesielle behov.

Leksehjelp kan for eksempel være et tiltak som passer for noen, men vi er kritiske til å plassere alle elevene i samme bås. SFO er et viktig tilbud for mange elever, og de fleste trives også der, spesielt de sosiale barna, mens det er andre som mistrives. Vi imøteser gjerne en SFO med mer innhold, som for eksempel fotballtreninger, kulturskoleaktiviteter osv. men er kritiske til utviklingen mot en enhetlig heldagsskole. Det kan fort gjøre hverdagen enda vanskeligere for de skoletrøtte elevene. KrF ønsker heller å rette fokus mot å heve kvaliteten i undervisningen gjennom etterutdanning av lærere og større lærertetthet enn å øke timetallet.

Det er også slik at de som faller av lasset i skolen også ofte får problemer senere i livet, i form av rusmisbruk og vanskeligheter med å komme inn i arbeidslivet. Vi kan derfor forebygge mye gjennom å fange opp disse elevene og gi god hjelp og oppfølging så tidlig som mulig.

I kommende kommuneplanperiode vil vi også møte store utfordringer innen eldreomsorgen. Her må vi tenke langsiktig og planlegge slik at vi har den kapasiteten som trengs når de store kullene av pleietrenende eldre kommer. Den største utfordringen blir sannsynligvis å få tak i nok kvalifisert personale. Det er derfor svært viktig at vi arbeider for å beholde de vi har, og utvikle Ås kommune til å bli en attraktiv arbeidsplass gjennom å skape gode arbeidsmiljø. Gjennom å fokusere på god kvalitet i eldreomsorgen, enten det er de hjemmebaserte tjenestene eller på sykehjemmet, så vil det skapes trivsel både hos de pleietrengende og pleierne. Vi kan også avhjelpe situasjonen ved å satse på helsefremmende tiltak, og her vil KrF poengtere viktigheten av å fokusere på aktivitetstilbud som favner bredt slik at også de av våre innbyggere som deltar mindre i sosiale aktiviteter kommer ut av sofaen og blir inkludert. Å satse på forebyggende helsearbeid er også i tråd med den varslede samhandlingsreformen. Dette vil bli en krevende reform både økonomisk og organisatorisk, og jeg tror vi har mye å hente gjennom å videreutvikle det regionale samarbeidet med de andre Follo-kommunene på dette området.

For å oppsummere, så mener KrF at klima og energiplanen må legges til grunn og gi overordnede føringer for kommuneplanen, og vi vil arbeide aktivt for at de målene som er skissert der også blir ivare tatt i kommuneplanen. I tillegg vil vi satse aktivt på næringsutvikling gjennom et godt samarbeid med fagmiljøet på Campus Ås. Avslutningsvis vil jeg si at den viktigste rettesnora for utviklingen i Ås kommune må være skape gode lokalsamfunn som ser enkeltmennesket og skaper økt trivsel blant innbyggerne.

Takk!

Innlegg fra SV.

Jeg var ikke helt forberedt på å gi en skriftlig tilbakemelding. Men her kommer hovedpunktene fra mitt innlegg:

1. SV har et håp om at også de deler av planen som ikke dreier seg om arealbruk undergis en prosess og en form som oppleves som et like forpliktende styringsdokument som arealplanen i planperioden.
2. Planrevisjonen må i sterkere grad ta opp i seg utfordringer knyttet til energi- og klimautfordringer. Herunder vil vi nevne:
  - Gjeldende kommuneplans bestemmelser om spredt boligbygging må diskuteres kritisk.
  - Planen må ikke fremme utviklingen av en ressurs-sløsende bilbasert handelskultur – blant annet ved ytterligere kjøpesenterutvikling.
  - Utvikling av systemer for kollektivtrafikk må inn i planen.
  - Avgangshyppighet fra Ås stasjon (også viktig for utviklingen av UMB).
  - Videre utbygging i sykkelavstand fra Ås sentrum må prioriteres.
  - Samtidig må vi konstruktivt møte behovet for boligutvikling i tidligere hyttebebyggelse i Nordby.
  - Arbeidet med løsninger for sykkel- og gangbasert transport må videreføres.
  - Gangveg Fåle - Kjærnes må prioriteres
  - I arbeidet med energi og klima må planen også kunne utfordre det ideelle organisasjonslivet (det er tross alt fritidsriser som har vist sterkeste økning i de siste 10-åra)
3. NVH/VI:
  - I et langt perspektiv (ut over perioden) kan vi regne med at ca 50% av de ansatte ved institusjonene vil bosett seg på Ås (som UMB nå). Denne tilflyttingen vil trolig komme ganske langsom og vil neppe kreve ekstraordinære arealer eller dedikerte utbygginger. En vekst på 1 – 2 % vil ganske sikkert dekke behovet i perioden.
  - Det kan være behov for å utlegge arealer for studentboliger m.v.
  - Lokaliseringsspørsmålet av nye anlegg må baseres på en bevissthet om viktige, varige kvaliteter som særmerker Ås og som vi også ønsker å dele med nye medborgere. Herunder er det åpne landskap og utsikter mot vest en viktig del. Bråtaeika med sitt solnedaganglandskap er en slik identitetsbærende ekstrem kvalitet.
  - SV vil sterkt advare mot at en utbygging mellom Ås sentrum og UMB er en nødvendighet, og vil føre til en tettere sammenbinding mellom de to områdene. UMBs sentrum vil uansett være ved Andedammen - Urbygningen. Ås sentrum og UMB vil uansett forbli et to-pols system. Det er for så vidt ingen ulykke; Det finnes vellykkede campuser i verden både etter "Campus-in-city" og "Campus village" modellene. Vi har neppe noe valg ut over det siste. Derimot vil det være en ulykke refleksjonsløst å ødelegge de sterke estetiske og forskningsfaglige kvaliteter som ligger i "mellomrommet" i dag med utbygging som ikke har meget kraftige grunner for å ligge nettopp her. UMB og Ås må trolig bindes sammen via felles (også ideelle) organisasjoner og aktiviteter (som volleyball, friidrett og orientering). Planen bør fremme slikt faktisk samarbeid.
  - Planen for en utbygging av UMB må også ta inn arealer og strukturer for forskningstilknyttet næringsutvikling.
4. Arealbruk for øvrig:

- Jordvernet er ikke absolutt, men viktigere enn noensinne. Nedbyggingen av dyrkingsarealer i Norge har ikke blitt redusert. Samtidig går verden mot en global matkrise. Jordbruksarealene i Ås er blant de begrensede arealressurser i Norge som faktisk betyr noe i en matproduksjonssammenheng.
- Nedbygging av sentrumsnær dyrka jord må ikke bli et mål i seg sjøl (noe man lett kunne få inntrykk av ved så vel av innledning som diverse partiinnlegg). Det er neppe jordvern som har ført til en viss fragmentering av bebyggelsen i Ås. Skolekrets-oppfylling, manglende styringsvilje overfor isolerte grunneierutspill og historikken Nordby-Ås, hyttefelt-boliger har vært langt viktigere variable.
- SV la for gjeldende kommuneplan fram forslag for meget store langsiktige utbyggingsområder i akseptabel avstand fra Ås stasjon som ikke berører dyrka mark. Tilsvarende forslag vil bli opprettholdt.
- SV forventer at konkret angivelse av varige byggegrenser blir en del av denne planprosessen – ikke bare "satt på vent" som tidligere. De tidligere felles Follo-initiativ er nå på plass. Herunder bør initiativ som fra en gruppe grunneiere i Nordby i en helt annen grad bli tatt på alvor enn tidligere.

5. Annet

- SV er dypt uenig i at Ås kommune har en dyr skolestruktur – sett fysisk. Ved en samordning av administrasjon og lærerstab kan de fleste tenkelige effektiviseringsgevinster hentes ut. Kostnader til internt transport (lærere og administrasjon) innenfor sammenslåtte skoleenhetene vil trolig bli meget små i forhold til investeringskostnader i nye skoleanlegg og transportkostnader for elever. SV har opplevd at utredninger om slike løsninger har blitt blokkert ut gjennom en årrekke. Vi ønsker ideelt sett ikke det foran beskrevne, men vil ha det utredet som alternativ til nedskjæringer som mer direkte går ut over elevene. Uansett har Ås kommune rett og slett ikke råd til å bygge seg ut av skolestruktur-utfordringene i perioden.

Ås Venstres innspill til sentrale tema i neste kommuneplan (2011-2023)

- Venstre mener at de punktene administrasjonen har skissert i notatet av 16.9. 2009 er blant de viktigste å legge vekt på, men vi vil supplere, utdype og begrunne noen tema vi synes er viktige.
- Klimaplanen må være et av de viktigste dokumentene som må legges til grunn for neste kommuneplan. Først og fremst de gjennomgripende tiltakene som kan bidra til reduserte utslipp fra store utslippskilder som trafikk og oppvarming. Dette er tiltak som ikke trenger å koste mye i utgangspunktet, men det er avgjørende at tiltakene innarbeides og legges til grunn i all annen planlegging og regulering i kommunen. Dette er viktigere på sikt enn små enkelttiltak som kan ha mer symbolverdi.
- Det må tas en grundig diskusjon om videre utvikling av de to sentrene i kommunen. Hva slags utvikling skal de ha framover? Skal utviklingen/innretningen styres? Skal de ha en utfyllende funksjon som to ulike sentre i Ås kommune, eller skal utvikle seg i retning av to parallelle lokalsentre i en framtidig stor Follo-kommune?
- NVH/VI blir en viktig faktor i Ås kommunes utvikling. For å styrke "saken" bør Ås kommune bidra til å underbygge intensjonen i Stortingets flyttevedtak, nemlig den forskningspolitiske begrunnelsen. Flyttingen og etableringen av et nytt felles universitet på Ås er faglig begrunnet med et behov for å styrke forskningen og kompetanseutviklingen på "Mat-området", med samordna forskning og utdanning på hele matkjeden fra primærproduksjon til forbruker. Matskandaler og faren for matbårne sykdommer har fått større fokus i samfunnsdebatten, og blir enda viktigere for myndighetene framover. Et nytt universitet på Ås skal bidra til å "tette kunnskapshull" og styrke samlet kompetanse på dette området i Norge. En annen viktig begrunnelse fra regjering og Storting har vært å styrke små og fragmenterte forskningsgrupper både ved UMB og NVH gjennom å bygge større forskningsmiljøer. Dette forutsetter at det bygges et tett og integrert universitet på campus. Det forventes altså en merverdi i form av faglige synergier som skal oppveie merkostnadene ved en flytting. Ås kommune må ikke falle for fristelsen til å bruke NVH/VI til å løse andre arealmessige eller infrastrukturmessige utfordringer i kommunen. Hvis kommunen gjennom sine vedtak bidrar til at NVH/VI kan flytte som en samlet "blokk" fra Adamstua til en egen tomt i Ås, kan hele Stortingets faglige begrunnelse for flyttingen bortfalle. Det vil da være fristende for Staten å gjøre om flyttevedtaket, og spare 1 mrd. kroner. Husk at det bare er bevilget planleggingsmidler til Statsbygg så langt.
- Vegsystemer og lokaltrafikk i Ås sentralområde. Ås sentralområde med tilgrensende boligområder har en struktur som gir svært stor trafikkbelastning på Ås sentrum, da alle boligområdene rundt sentrum har samlevei som munner ut i, eller svært nær, sentrum. Disse problemene vil øke ytterligere med den planlagte utbyggingen på Moerjordene og Dyster-Eldor II. Erfaringer fra andre slike sentre er at en overveiende del av trafikken er lokaltrafikk til og fra skole, barnehage, jobb, kollektivknutepunkter, offentlige kontorer, butikker med mer. Det må tas store grep i neste kommuneplan der en finner langsiktige løsninger på disse utfordringene for å unngå at Ås sentrum kveles av trafikk. Noen av løsningene krever helt nye veisystemer og/eller avkjørsler for å få trafikken ut av boligområder, sentrum og nær skoler/barnehager, men uten å generere mer bilkjøring. Et tiltak kan være å lede trafikken fra Moerfeltet under jernbanen fra

Moer nord og inn på Hogstvedtveien, sør for Åshallen (med tilhørende rundkjøring på Rv. 152). Andre virkemidler er å legge betydelig bedre til rette for ringbusser og daglig og helårs bruk av sykkel (se de to neste punktene).

- Forbedret kollektivtilbud. Det mange innbyggere i Ås svarer på spørsmålet om "hva de liker best med Ås kommune" er at de verdsetter den unike kombinasjonen av grønne, landlige omgivelser og nærheten til Oslo. For å ivareta begge disse kvalitetene også for framtidige innbyggere, må vi være mer offensive når det gjelder gode kollektivtilbud til og fra de boområdene som ligger som landlige "satelitter" rundt sentrum. Ås Venstre har ved flere anledninger tatt opp forslag om etablering av ringbuss mellom boligområdene og de viktigste handelssentrene og trafikknutepunktene. Vi har også tatt opp i tidligere kommuneplaner at vi må tenke sammenhengende bussruter når vi legger inn nye boligområder. Dette hensynet kom inn i forutsetningene for Dyster-Eldor II-feltet.

Det må etableres en ringbussrute som går jevnlig mellom Korsegården – UMB – sentrum – (Dysterlia?) – Dyster-Eldor – Moer – Korsegården. Et nødvendig grep for å få til dette er å få bygd en undergang for buss (med bom for øvrig trafikk) under jernbanen (i nærheten av gang-/sykkelundergangen?) for at bussene kunne kjøre en rasjonell sløyfe. Det må være et framtidig mål å etablere et "rullende fortau" på denne strekningen, med avganger f. eks. hvert kvarter. Det må også jobbes offensivt med hvordan vi skal løse utfordringene med for få togavganger og dårlig kapasitet og regularitet i perioden fram til nytt dobbeltspor Oslo-Ski (Follobanen) er ferdig.

- Sykkelveier. Det har kommet en del gode sykkelveier både i Ås og nabokommunene, og noe bedre skilting av tursykkelveier. Det er også en rekke ulike løsninger for sykkelveier og fortau der folk ferdes mest daglig. Det er derimot store mangler når det gjelder gjennomgående, helhetlige sykkelveier som egner seg for daglig (rask), helårs sykling til og fra jobb, barnehage og til buss/tog. Sykkelveiene er i for stor grad preget av å være "klattet på" etterpå, med løsninger som krever krysning av bilveien flere ganger. Dette gjelder særlig i Ås sentrum, der det er vanskelig å skjønne hvordan sykkelmønsteret er tenkt. Sykkelveiene er heller ikke oppmerket på asfalten for å skille syklende og gående, og de er ofte for smale for å romme både syklende og gående på en forsvarlig måte. Dette fører ofte til konflikter og trafikkfarlige situasjoner mellom syklende og gående (særlig barn), og mellom syklist og bilister. Det må planlegges og bygges så gode sykkelveier at sykkel faktisk oppleves som et rasjonelt og trygt alternativ til bil på både korte, mellomlange og lengre avstander. Gode sykkeltraseer må også kombineres med bedre tilbud for sykkelparkering, særlig ved busstopp ol.
- Folkehelse. Under punktet folkehelse må det også tas inn et punkt om psykisk helse. Dette er et økende problem i befolkningen, også blant barn og unge. Ås kommune har etablert flere lavterskeltilbud senere år, med det er viktig å følge opp ytterligere og bidra til å fange opp problemer i en tidlig fase for å unngå tunge depresjoner og psykoser som kan få store menneskelige og økonomiske omkostninger. Helsestasjonen vil ha en nøkkelrolle i å fange opp problemer, sammen med fastlegen.
- Løpende dialog og samarbeid med UMB. UMB er kommunens klart største arbeidsgiver (som vil bli enda større i planperioden) og de har en kompetanse som kommunen må benytte seg av i større grad. Det er også mange pågående

prosesser/planer ved UMB som har konsekvenser for kommunen og vice versa. Det er nødvendig å formalisere kontakten mellom kommunen (formannskapet) og UMB (styret) slik at disse prosessene kan samkjøres på et tidlig tidspunkt og gir økt gevinst for begge parter. Slike aktuelle saker kan være:

- NVH/VI-saken, kommunedelplan, boligområder, studentboliger, infrastruktur
  - Transportløsninger, lokaltrafikk, kollektivtilbud buss og tog
  - Framtidig felles bibliotek? UMB og NVH/VI skal planlegge nytt felles bibliotek. Bør Ås kommune også tenke et nytt felles fag- og voksenbibliotek med sentral beliggenhet på campus sammen med det nye universitetet, og rendyrke et barne- og ungdomsbibliotek i Ås Kulturhus? Kan dette bidra til å bedre innbyggernes tilgang til kunnskap og informasjon, samtidig som det etableres en ny møteplass mellom UMB og innbyggerne?
  - Ny, felles svømmehall for UMB, studenter og kommunens innbyggere, inkludert svømmeopplæring for skolen (erstatning for dagens svømmehall ved Ås u-skole. Nordbytn opprettholdes). Kan være aktuelt å ta opp igjen i perioden.
  - Tomter/arealer/bygg for kunnskapsbasert næringsutvikling i kommunen. Krever mer initiativ fra kommunen og dialog med UMB/campus-institusjoner/Bioparken for å avdekke behov, innretning og finansiering. Svært aktuell tomt for dette er tomta for kommunens lagerbygg ved Ås stasjon.
  - Overnattingsbehov/Hotell/"Bed&Breakfast" (se neste kulepunkt)
- Overnattingstilbud i kommunen (ikke nevnt i kommunestyremøtet). Ås har per i dag ingen overnattingstilbud for tilreisende. Det er en stor mangel. Det er behov for å planlegge muligheter (arealer) for etablering av hotell og/eller campingplass ved Tusenfryd (turisme, tilreisende), og Hotell/"Bed&Breakfast"-tilbud i området sentrum/UMB (besøkende og kurs/konferanser/møter) for å dekke behov i kommunen og ved UMB.

Innspill i debatten om kommuneplan fra Ap

Vi er enig i diskusjonsnotatet som ble lagt fram i kommunestyret.

Våre tilleggspunkter eller viktige punkter er følgende:

Klima er den viktigste saken i neste periode, og bør skrives helt om og komme som første sak.

Regionalt samarbeid

Areal og samferdsel

Trafikkavviklingen gjennom ÅS er mer enn RV152 fra Holstad til Ås sentrum, og må sees på og gås igjennom som en helhetlig trafikkvurdering, gjerne kalt trafikken i sentrum, trafikken fra Holstad til Korsegården, eller noe sånt.

Elever med spesielle behov:

Her har vi alternative læringsarenaer som er en suksess rundt i Norge, og som vi faktisk har en plan på som må utvikles videre og gjennomføres

Arealforvaltning

Vi mener det er en forutsetning for å kunne vedta: at hovedtyngden av boligutviklingen skal skje i sentrum, at vi diskuterer kommunens arealdisponering, og sentrumsnære jordbruksarealer. Også med tanke på UMB's, NVH og VI's utvikling.

Boligpolitikken, bomiljøer side 27,28 og 29

Vi vil ha inn i dette kapittelet den boligsosiale handlingsplanen.

For bedre å i vareta boligsosiale behov i kommunens planlegging må arbeidet med den boligsosiale handlingsplanen integreres i kommuneplanen.

Handlingsplanen kan fungere som en kommunedelplan, og kommunen kan stille plankrav til utbygging og ombygging.

Handlingsplanen kan inneholde en arealdel knyttet til boligutvikling. Spørsmålene vi bør stille er:

Er kommuneplanens arealdel i samsvar med behovet?

Hva bør gjøres for at behovet står i samsvar med gjeldende regulering og reguleringsbestemmelser?

Bomiljøer er et viktig tema

Strategier for plassering av kommunale boliger,

Og hvilke boliger må ligge samlet og hvilke boliger bør ligge spredt, hvordan skape gode bomiljøer for beboerne og for naboene, etc

Barn og unge

Vi ønsker absolutt fokus på utrede mulighet for heldagsskole

ÅS H er opptatt at vi må si noe om hva vi vil med Ås sentrum. Og av det følger også en diskusjon om vi skal ha to sentra og med de følgekostnadene det vil kunne ha. H er ikke sikre på hva vi går for, men i en kommuneplan er det viktig at dette temaet lir løfte opp.

Så til sentrum. Skal vi et levende sentrum mp vi ha ne mer aktiv styring. Det er behov for mer næring og det er lagt ut tomter som et stengsel mot jernbanen. I disse tider med lite penger i kassen for det meste av det mindre næringslivet og gründere er det viktig at de får en lettere start. Så en sak om hva kan/skal Ås kommune gjøre for å tiltrekke seg den slags næringsliv. Bør kommunen bygge ut arealer for utleie til bedrifter, lokaler som de så kan kjøpe dersom det går greit, eller en form for kommunale lån med sikkerhet i virksomheten? Og det betyr at næringsutvikling må løftes også ned på kommuneplanet og ikke bare for regionen.

Et fokus på Ås sentrum må også ta i bruk kulturbegrepet som nesten var fraværende i oppsettet. ÅS H har tidligere snakket om en "kultursti" fra Sentrum til Moer. Tandbergs skulpturer, blomster anlegg og trim enheter. Et levende sentrum skøytebane har vært foreslått tidligere. I en plan for flere år er det viktig at slike emner kommer inn.

Riksvei 152 og veiløsning av Moer og Dysther. Både trafikale og arealløsninger må skisseres. Det er viktig for Ås H at dagens trase for 152 blir lagt om slik at den ikke går gjennom et boligområde. Så mener vi det er viktig at det ikke kommer inn for mange "gode tanker" som vi kan gjøre lite fra eller til for. En del av avsnittene rundt Samfunn og helse var av en slik natur. Jeg tror ingen vil ha en form for politi som skal bestemme over den enkelte person og vi vet at de fleste kampanjer har meget liten verdi. Her kan det god tkomme noe inn i en visjon/inndning men ikke som egne punkter.

Så til NVH og Vi. Her legges det nok litt vel mye vekt på at det kommer ne studenter, men UMB har hatt en utvikling på antall studenter som langt overskrider de kommende og pr år er det kun snakk om ca 100 ekstra. Da er det viktigere å se på UMBs strategi som skal vedtas i neste måned hvor det er snakk om 5000 studenter totalt.

Dette var vel i hovedsak det som jeg sa, men jeg kunne godt tenke med en dialog i en mindre gruppe (mye mindre enn kommunestyre) og med spesialtemaer. Det er greit at hovedutvalgene er inne, men de vil ofte bare se på sien fagområder. Hvordan vil dere hente inn "ekspertise" på andre tverrfaglige områder?